

met, der mannen låg. Han fortalte sådan, at prinsen roleg var gjengen burt å sengi, at han såg kor han bleikna i det same, men stod ei ykt med bøygde hovud og såg på mannen, som korkje kunde sjå eller høyra honom.

So bøygde han seg langt ned yver den sjuke og kysste andlitet hans.

Denne hendingi som i si tid stod fortalt i engelske blad, og eg nyleg kom over, gjev eg att her. Me tykkjer det er ei kløkkjande soga um denne mannen, som i si høge stand synte slik høgvyrnad og hjartelag for desse forkomne, av krigen mishandla invalidar.

Men eg kom ved å lesa dette, og til å tenkja på ein annan av høg stand, som og hev synt høgvyrnad og hjartelag for forkomne. Han var ikkje berre av so høg byrd som av jordisk kongsætt, men han var himlens kongsson, som steig ned til dei forkomne, i syndens land so fælsleg skamfarne, jamvel til dei i menneskeauge heilt vonlaust herja, og gav dei ikkje berre trøystens ord, ja brorskyset, men for deira skuld let han sjølv sitt liv for å berga dei forkomne, berga dei upp og ut i livsens frie, friske dag, og kveikte ny von og framtid for ei hjartesærd og dødstyngd ætt.

Kjære, lat desse ordi få minna deg um honom, som og umfatar deg med sin kjærleik, same kor det enn er med deg, ja deg og i livsens djupaste liding og vonløysa, deg som er gløymd og oversedd av alle, som ikkje torer syna deg for verdi eller som verdi ikkje vil vera ved, jamvel deg i din dimmaste, einsamaste krå og du som er avstengd og utesengd frå alle livsens rørslor elles, og hev berre

din eigen tunga lagnad å stira i og grunda over.

Sjå han steig ned til slike, og han gier det kvar dag å nyo, og stend ved di sida utan du hev bedt honom koma, av di du eig hans fulle og heile medkjensle og hjartelag. Og han bed deg både sjå upp, so tidi letnar, og sjå fram, og forvenia hans endelege utlösing og frelsa, etter det han ved sitt eige liddingsverk for deg alt hev tilrettelagt.

Han stend der for å vera deg nær, ikkje berræ ei stutt ykt, men til alle, alle tider i dine tyngsler, di einsemds byrde, for til sist å fylgia deg gjennom den tyngste tyngsla då du for alltid heilt einsam — utan å kunne verta fylgd av nokon annan — gjennom dødens skuggar — må ta siste stigi av livsferdi, ja då vera den berande, den einaste styrke, det einaste ljós, den einaste fullgoede ven — til livet, til freden, til utlösingi, den heile fulltonande, det usegjelege.

Kjære, han hev teke til med si gjerning for deg. Skal han få fullföra henne? Seg ja i denne stund til din ven. Seg ja um du ikkje kan skyna noko so storveges. Seg ja, og sjå ikkje etter det du hadde fortent, etter di eigi hjelpløysa, eller noko ved deg sjølv. Du veit din trøng, din armooddom, din sjelenvände, dine tvil, dine spørsmål, dinne vanskars på alle måtar, på kva vis det enn er.

Han er svaret — og framhaldet. Det endelege, det fullkomne.

Han er venen — og utløysaren. Den største, den fullkomne.

Han er livet — og æveframtid. Det einaste, det uitgrunnelege.

Din frelsar, den einaste som vil og kann vera det, — han med det

største hjartelaget, som nokor tid er synt: Jesus Kristus.

ALBERT SOLEIDE.

FRAM

14-dagleg tidsskrift, utgjeve av studentmållaga i Oslo, Nidaros og Aas.

Kostar berre kr. 1,50 kvartalet.

Fritt og friskt.

Solglimit

måndagsblad for Norsk vanføresak —

kjem ut i Alvøy, pris kr. 2,00 um året. Meldinger, utgreidinger um saki frå inn- og utland, forteljingar o. a. Styd vanføresaki ved å tinga bladet!

Kaffistovone åt mållaget Haugesund.

Telefongarden Torget og Haraldsgt. 126 ved Landmannstorget.

Framifrå stell.

Beste og billegaste matstover i byen Husbunad i norsk stil. Stort bladhald.

Bendeungdomslaget, Stavanger

Matstova, Øvre Holmegt. 20

Kaffistova, Torget 6

Kaffistova, Østervåg 25.

GOD MAT OG GODT STELL.

Hugs bladpengane!

STILLE STUNDER kjem ut i Volda kvar 14. dag og kostar med sendepengar kr. 3.00 for året. Tingarsamlarar fær for 5 løyste blad det 6te fritt. Kan tingast på alle poststadar i landet. Uppsegjingar av bladet må vera komne til sendestova innan utgangen av halvåret. Elles stend tingangi fast. Tilskrift til styret og sendestova er fru sokneprest Barstad, Volda

M. Årfot's prenteverk — Volda.

Lovise Bark Gravstads

Nr. 23.

20. desember 1931.

43. årgangen.

Jolefesten.

Det er fyrst i det 4de århundradet me hører tale um jolefest som ein kristen fest i Rom. Det er rimelig at det var i denne byen dei tok til å minnast Kristi føding. Etter gammal segn skulde fødedagen hans vera 25. desember.

Rundt ikking hadde folk fyre denne tidi havt festar ved midvintersbil, i desember eller januar. Men kristendomen skapa desser festane um til den kristne jolefest.

Soleis hadde fedrane våre sitt midvintersblot, joleblot. Den festen vart flutt frå januar til desember og fekk sin kristne svip og sitt kristne innhald. I austerland hadde dei umlag på same tid ein fest for ljós-guden Mitra. Ogso denne festen vart yvervunnen av den kristne jol.

I Rom hadde dei ein ståkande fest, som frå 17de desember varde i mange dagar. Det var dei sokala saturnalier eller festen for den gamle italienske jordbruksguden Saturnus. Denne Saturnus hadde etter segni kome til Latium og hadde herska der. Medan han var på jordi, skulde det vera so gild ei tid, ein gullalder, då alt blomde, og folk livde utan sorger, sjukdom eller redsla og ein evig fred rådde.

Alt i 6te århundradet fyre Kristus fekk han eit tempel ved foten

av Kapitolium, der han etter segni skulde hava bustaden sin. Endå er åtte sular av dette tempelet å sjå i Rom.

Saturnfesten skal fyrste gongen hava vorte halden i året 497 fyre Kristus. Seinare heldt dei honom kvart år. I den siste tidi av republikken vart det vedteke, at festen skulde vara i tre dagar. Men Tibérius fastslo fire dagar og Caligula fem dagar. Seinare heldt dei honom ei heil vike.

Festen tok til med at dei ofra utanfor Saturnus' tempel, deretter heldt dei eit offentleg festmåltid, der senatorar og riddarar sat saman med trælar og folk av lægre stand. Alt arbeid kvilde og alle forretningsrom var stengde. Skulane hadde fri. Var det krig, so heldt han opp medan festen varde. Det var ikkje tale um å straffa nokon skuldig i dei dagane. Ja, dei tok endå lekkjone av fangane.

Festen skulde minna um Saturnus' gullalder, då der var full friedom og likskap millom menneski. Difor heldt dei rike ope bord for dei fatige, og gjestene vart kransa med myrtelauv og rosor. Trælane hadde fått leggja træleklednaden av seg og låg tilbords i sin herres klædnad og drakk av hans fine Falernavin.

Dat var og skikk under denne festen å gjeva kvarandre gavor.

Serleg var det dei rike som gav til dei fatige. Gåva var ofte voksljos, som dei dels skulde bruka på festen og dels nyttja heime dei myrkje vinterkveldane.

På denne festen gjekk det villt til. Utklædde for dei ikring på Roms gator og tillet seg kva det skulde vera.

I heidenskapen sine siste tider var det ein flokk ålvorlege menneske, som såg med sorg på dette og ikkje kunde vera med. Det var dei kristne. Dei heldt seg i det stille og heldt fest på ein annan måte.

Men då det vart ålmant å halda Jesu fødefest på den tidi, kom den kristne jolefesten til å vinna over den heidne og gjeva honom både ny form og nytt innhald. Ståket og viilskapen frå saturnaliene stillna litt um senn, og jolefesten med sin fred og sitt sæle ljós fekk makti. Morganstjerna frå aust var runni, og Jesu Kristi dag var komen med ein gullalder gildare enn den som romarane drøynde um. Joli sitt fredsæle ljós lyste over jordi.

Æra Gud i ditt liv.

Å helga Guds namn og æra han i vårt liv skulde vera den fyrste og største uppgåva og det høgste ynskje åt ein kristen. Det gjer me best når me set oss sjølve i bak-

grunnen, der det gjeld våre eigne ynskje og hugmål, og istaden overleit det til Gud og bed han um å uppfylla våre ynskje, soframt dei kann æra hans namn. Fyrst Gud og hanis æra! Gjer me det på den måten, so lyfter me det mest kvar-dagslege livet og arbeidet upp i ein herlegdom so strålande og rik, som den sjølv Guds englar bur i.

Kunde me liva heilt for å æra Gud, so vilde me alltid liva nær Gud og få hans hjelp i alle høve og alle livets vanskær. Me hev ein fager legende frå det gamle Grekeland, som illustrerer dette so yperleg.

Den sterke trui på dei gamle guðar åt grekarane heldt på å kolna av og kverva burt i folket. Der vart då utlova ei høg løn til den av landets bilethoggjarar, som kunde skapa den beste stytta av ein gud.

Ein bondegut høyrdette, og prisən som vart sett upp. — Han trudde av heile sitt hjarta på denne guden. Med glødande eldhug og varm kjærleik ynskte han då å kunne laga ei stytta, som var herlegare enn nokor han fyrr hadde gjort av den guden.

Han fann seg ut ei marmorblokk og tok iherdig fatt på arbeidet sitt. Med si sjøls auga såg han eit fram-ifrå vent og hugtakande bilet av den gud han elskar.

Han var for han eit mynster på styrke og venleik. Han arbeidde med stort ålvor; men han vanta kunstnarens dugleik og røynslor og endå han gjorde sitt beste, so var stytta hans, då ho var ferdig, klumput og stygg. Ho hadde ikkje den fagerdom og det liv, som berre ein kunnig kunstnar kan trylla fram.

Då prisen skulde gievast, log domarane åt arbeidet hans. Men guden, som såg dette, gjekk sjølv inn i marmorblokki, som var eit kløkjande prov på guten sin varme kjærleik og sterke tru på han.

Han fylte den klumpute stytta med sin eigen herlegdom og ven-

JOLESTJERNA.

Sjå stjerna, som blenker um jolenatt klår!
Ho berer god bodskap, at fødd er Frelsar vår.
Av Herrens nådeljos det strålar no ned frå opne himmelportar stor gleda og fred
Ja, sælt er det sinn, der det lys fører gå inn.

Og medan stjerneloset med bod gjeng yver jord,
då stiger frå hogdom eit strålande kor.
Og burt ved Betlehem, att yver hyrde-eng,
der spelar tusund englar på gull-harpestreng.

Å høyr då ein gong deira jublende song!

Sjå stjerna, du sjel som gjeng vill i myrke kveld d, sjå dette lys av Guds kjærleiks klåre eld.
Ei jolegåva gild i stallen er å få so sannt du gjeng til barnet som kviler på strå.
Å kom denne jo! inn til kjærleikens skjol.

Ja kom lat oss fylgia den klåre stjerne-glans, so når me til barnet og finn vår si-gerkrans.
På kne for himlens Gud i myrke krubbekrå me skal den dyre perla og øvelivet få.
Då først vert det fest med vår Jesus til gjest.

JOHANNES BARSTAD.

læk. — I same augneblinken jamna dei stive, kantute linone seg til den mest fullkomne symmetri, hovudet reiste seg i guddomeleg vyrdnad. Heile den rått tilhogne bilet-stytta fekk høgd og venleik og liv. Det er berre ei heidensk segn. Men slik gjeng det til røyndar med ein kristen, som i truskap liver med Gud og for Gud, og som ærar han med heile sitt liv.

Han fylte den klumpute stytta med sin eigen herlegdom og ven-

te kjem då inn i vårt elege kristenliv og gjev det høgd og liv og herlegdom.

P. M.

Kain.

Millom biletet eg såg i Kjøbenhavn i Statens Museum for Kunst, fann eg eit malarstykke av Julius Paulsen: Kain. Aldri hev eg sett eit andlit som viste so stor lidning.

Ein gong var han eit lukkeleg menneskebarn. Han leika og log og gledde mor og far. Aari gjekk, Gutten vaks til ungdom og ungdomen mognast til mann.

I denne tidi hadde han lært freistingane å kjenna. Og han tapte som far hans og mor hans.

Hjarta var ikkje reint lenger. Gud høyrdie ikkje bønene og såg ikkje til offeret. Kain vart motlaus og vred og gjekk lenger burt. Misunning i greip med kald hand kring hjarta. Han toler ikkje den som er betre enn han sjølv. Hattet logar upp. Han hatar sin eigen bror. «Og då dei var saman på marki, reiste Kain seg mot sin bror Abel og slo han ihel». Kain hevapt. Soga som var eldre enn han tek seg uppatt.

«Eg kjenner deg, eg kjenner deg som ikkje vann. Eg såg din strid, eg veit din veg i skuggeland».

Kain er brodermordar, og spørsmålet kjem: «Kvar er bror din?» Kva hev eg gjort? Samvitet og ansvaret vaknar. Men han er mannen til å tvinga det.

Ein ung mann hadde fått sin part av arven og øyddie han i framandt land. Samvitet vakna og han sa: «Fader, eg hev synda mot himmelen og mot deg». Han tilstod. Kain nekta: «Eg veit ikkje. Skal eg vakta bror min?» Då vart hjarta hardt.

Men den bannstøyte ropar: «Mi synd er større enn eg kann bera!»

Hjarta erhardt i hatet, men han lid. Lidingi er so sterk at han segjer: «Den som møter meg, vil ynkast over meg, og slå meg ihel». Det er trøysti hans at han snart skal døy. Jamvel den nåde vart nekta. Ingen torer røra ved han. Slik stend Kain på biletet, muskelsterk med hendene knytte og augo attletne.

Men sjeli ser syner. Blodet renn, raudt blod som ropar frå jordi. Sjeli vil ropa: miskunn! Men blodet kjøver roysti. Ordet, bøni, voni, dei tri nornene som vatnar livsroti, er døde og burte. Mannen som synna. Sjeli er vonlaus, og vonløysa er helvete.

Ikkje ei von um dauden kann svala. Den einaste svaling han stundar etter er den djupe, djupe stilla i evig svevn; men ingen vil gjeva han henne. Han smakar den verste straff; for han elskar dauden: men han skal liva.

Det finst folk som hev mist livsmodet. Det fortelst at det jamvel kan henda unge. Men det er det verste som kann henda eit menneske, fordi me likevel skal liva æveleg.

Den som elskar all livsens kraft og fagerdom, han glad seg og syng lovongsongar når han gjeng inn til evig liv.

Men han som er mett av livet og lengtar etter dauden, etter stilla og gløymsla, han fører sin dom når det lyder: du skal leva i all æva. Sjeli gjeng i all si kvida inn i dat store tomromet som heiter åndeleg daude.

Vil me nekta: «Eg veit ikkje.»

Vil me tilstå: «Fader, eg hev synda —».

No som fyrr er vegane two. Den eine fører til øyda, verre enn dau-den; den andre fører til livet.

OTTO HUSEKLEPP.

Frelsa frå synd.

Tone: O Fader vår i himmerik.

Ein arming, sulka til av synd, so heilt igjenom ille lynd, med beiske ord av hatig munn, med synd på synd kvar dagsens stund, kan tvettast i Guds nådeflod og velta rein i Jesu blod.

Ja den som gjekk frå fall til fall, som stødt vanvyrde Herrens kall, som spotta både bøn og bot, og Heilaganden stod imot, kann finna himmelvegen god og veta rein i Jesu blod.

Ved Jesu kross ei himmeldorf er op i idag som fyrr; der henda kann det under stort, at Jesu blod tek syndi burt og åt den største syndar giv eit hjarta nytt og evigt liv.

Aa Syndar; er ho tung di synd, all hugnad, fred og gleda tynd, du kann di byrda leggia ned ved Jesu kross og finna fred, ja, setja fot på rettferds veg. Kom, han hev lækjemod for deg!

EINAR.

Heilag lidenskap.

Zinzendorf sa: «Eg hev ein lidenskap, Kristus.»

Store ord! Hev du kjent noko av det same, eller er du framand for denne sterke trøyste etter å gjera Jesus stor. Dei jublar i himmelsalen yver ein einaste syndar som vender um. Hey du kjent noko av denne evige jubel når du såg ein syndar ved Kristi kross. Hev du vor-te gripen av djup sorg yver å sjå syndarar gå burte frå Kristus. Var det som dei trakk på ditt eige hjarta når dei trødte Kristi kall under sine føter og vende seg burt frå Gud? Vart det slik for deg at desse ordi brann i bøn yver dine lippor: Herre, frels deim! Hev du dette so ver redd for å missa det. Det er heilar hug tendra i di ånd av

den guddomelege elden. Denne lidenskapen gjer deg dugande til å vinna menneski for Kristus. Hey du den ikkje so bød um den. Bed i Jesu namn for di skuld og for dei fortapte menneska si skuld.

NILS LAVIK.

Det største hjartelaget.

Eldste sonen åt det engelske kongeparet, tronfylgjaren, prinsen av Wales, fekk innbjoding til ein dag å vitja eit privat hospital, der det låg 36 menn so ålvorleg medtekne og skamfarne av å ha vore med i krigen, at dei knapt nokonsinne kunde koma seg att.

Prinsen kom, og då dei hadde synt honom rundt, vart han fylgd til døri. Men då stogga han bratt og sa: «Det vart sagt, De hadde 36 invalidar. Eg hev berre set 29».

Dei la ut for honom, at dei sju andre sjuke var so følsleg særde, at av den grunn hadde dei ikkje set inn til deim.

«For deira skuld eller mi?» spurde prinsen.

Det var for prinsen si skuld, vart det svara.

Då kravde han straks å få sjå deim. Han vart førd inn i sjukero-met der dei låg, stogga attmed sensi åt kvar og sa nokre trøystarord og takka i England sitt namn kvar av mennene for deira sjølvuppfiring.

Men so stogga han endå ein gong ved døri: «Det er berre seks menn her,» sa han, «kvar er den sjuan-de?»

Dei fortalte honom då at ingen fekk løye til å sjå honom. Han låg blind og so følsleg skamfaren, at han ikkje likna eit menneske, og han vilde aldri koma or sengi meir. Denne mannen vilde han sjå og, sa prinsen, og trass at dei som var med honom i fylgjet sa imot, sette han viljen sin igjenom.

Ein av sjukeroktarane fylgte honom då inn i det vesle dimme ro-